

NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) č. 461/2010

ze dne 27. května 2010

o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě v odvětví motorových vozidel

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÁ KOMISE,

vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě ⁽²⁾, které nahrazuje nařízení Komise (ES) č. 2790/1999 ⁽³⁾.

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

(3) Odvětví motorových vozidel, kam patří osobní automobily a užitková vozidla, bylo předmětem nařízení o specifických blokových výjimkách od roku 1985, z nichž nejnovější je nařízení Komise (ES) č. 1400/2002 ze dne 31. července 2002 o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě v odvětví motorových vozidel ⁽⁴⁾. Nařízení (ES) č. 2790/1999 výslovně uvádělo, že se nevztahuje na vertikální dohody, jejichž předmět spadal do působnosti jiných nařízení o blokových výjimkách. Odvětví motorových vozidel proto nespadal do působnosti tohoto nařízení.

s ohledem na nařízení Rady č. 19/65/EHS ze dne 2. března 1965 o použití čl. 85 odst. 3 Smlouvy na určité kategorie dohod a jednání ve vzájemné shodě ⁽¹⁾, a zejména na článek 1 uvedeného nařízení,

po zveřejnění předlohy tohoto nařízení,

(4) Použitelnost nařízení (ES) č. 1400/2002 končí dnem 31. května 2010. Na odvětví motorových vozidel by se však měla blokova výjimka nadále vztahovat, aby se zjednodušila administrativa, snížily náklady na dosažení souladu pro dotčené podniky a zároveň byl zajištěn účinný dozor nad trhem v souladu s čl. 103 odst. 2 písm. b) Smlouvy.

po konzultaci Poradního výboru pro restriktivní praktiky a dominantní postavení,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Nařízení č. 19/65/EHS zmocňuje Komisi k tomu, aby formou nařízení použila čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie ^(*) na určité kategorie vertikálních dohod a jim odpovídající jednání ve vzájemné shodě spadající pod čl. 101 odst. 1 Smlouvy. Nařízení o blokových výjimkách se vztahují na vertikální dohody, které splňují určité podmínky, a mohou být obecná nebo specifická pro příslušná odvětví.

(2) Komise definovala kategorii vertikálních dohod, které zpravidla splňují podmínky stanovené v čl. 101 odst. 3 Smlouvy, a přijala za tím účelem nařízení Komise (EU) č. 330/2010 ze dne 20. dubna 2010 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie

(5) Dosavadní zkušenosti nabyté od roku 2002 ohledně prodeje nových motorových vozidel, distribuce náhradních dílů a poskytování servisu oprav a údržby motorových vozidel umožňují definovat kategorie vertikálních dohod v odvětví motorových vozidel, o kterých je možné se domnívat, že zpravidla splňují podmínky uvedené v čl. 101 odst. 3 Smlouvy.

(6) Tato kategorie zahrnuje vertikální dohody o koupi, prodeji a dalším prodeji nových motorových vozidel, vertikální dohody o koupi, prodeji a dalším prodeji náhradních dílů pro motorová vozidla a vertikální dohody o poskytování servisu oprav a údržby pro tato vozidla, pokud jsou tyto dohody uzavřeny mezi podniky, které mezi sebou nesoutěží, mezi určitými soutěžiteli nebo mezi určitými sdruženími maloobchodníků nebo servisních pracovníků. Patří sem i vertikální dohody obsahující dodatečná ustanovení o postoupení nebo užívání práv duševního vlastnictví. „Vertikální dohody“ by měly být definovány tak, aby zahrnovaly jak tyto dohody, tak odpovídající jednání ve vzájemné shodě.

⁽¹⁾ Úř. věst. 36, 6.3.1965, s. 533/65.

^(*) S účinkem od 1. prosince 2009 se článek 81 Smlouvy o ES stal článkem 101 Smlouvy o fungování Evropské unie. Oba články jsou ve své podstatě identické. Pro účely tohoto nařízení je v případě potřeby nutné odkazy na článek 101 Smlouvy o fungování Evropské unie chápat jako odkazy na článek 81 Smlouvy o ES.

⁽²⁾ Úř. věst. L 102, 23.4.2010, s. 1.

⁽³⁾ Úř. věst. L 336, 29.12.1999, s. 21.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 203, 1.8.2002, s. 30.

- (7) Určité typy vertikálních dohod mohou zlepšit hospodářskou účinnost uvnitř výrobního a distribučního řetězce tím, že usnadní koordinaci mezi zúčastněnými podniky. Zejména mohou vést ke snížení obchodních a distribučních nákladů stran a zajistit optimální úroveň jejich prodeje a investic.
- (8) Pravděpodobnost, že účinky k povzbuzení účinnosti převáží případné účinky škodlivé pro soutěž vycházející z omezení obsažených ve vertikálních dohodách, závisí na stupni tržní síly stran dohody, a tedy i na míře konkurenceschopnosti těchto podniků vůči dalším dodavatelům zboží a poskytovatelům služeb, které jejich zákazníci považují z důvodů vlastností výrobků, jejich ceny a zamýšleného použití za vzájemně zaměnitelné nebo nahraditelné. Vertikální dohody obsahující omezení, která mohou omezovat hospodářskou soutěž a poškozovat spotřebitele nebo která nejsou nezbytná k dosažení účinků k povzbuzení účinnosti, by měly být z výhod blokové výjimky vyloučeny.
- (9) Pro definování náležité oblasti působnosti nařízení o blokových výjimkách musí Komise přihlížet ke konkurenčním podmínkám v příslušném odvětví. V tomto ohledu závěry podrobného sledování odvětví motorových vozidel obsažené v hodnotící zprávě o uplatňování nařízení Komise (ES) č. 1400/2002 ze dne 28. května 2008 ⁽¹⁾ a ve sdělení Komise – Budoucí rámec soutěžního práva použitelný v odvětví motorových vozidel ze dne 22. července 2009 ⁽²⁾ ukázaly, že by měl být stanoven rozdíl mezi dohodami týkajícími se prodeje nových motorových vozidel a dohodami o poskytování servisu oprav a údržby a o prodeji náhradních dílů.
- (10) Pokud jde o prodej nových motorových vozidel, nezdá se, že by existovaly významné nedostatky v hospodářské soutěži, které by toto odvětví odlišovaly od jiných odvětví hospodářství a které by vyžadovaly použití odlišných pravidel, která by byla přísnější než pravidla obsažená v nařízení (EU) č. 330/2010. Prahová hodnota výše podílu na trhu, nevyloučení některých vertikálních dohod a další podmínky stanovené v uvedeném nařízení zpravidla zajistí, že vertikální dohody týkající se prodeje nových motorových vozidel splňují požadavky čl. 101 odst. 3 Smlouvy. Na tyto dohody by se proto měla vztahovat výjimka udělená nařízením (EU) č. 330/2010 za předpokladu, že jsou splněny všechny podmínky, jež jsou v něm stanoveny.
- (11) Pokud jde o dohody týkající se distribuce náhradních dílů a poskytování servisu oprav a údržby motorových vozidel, je třeba přihlídnout k některým specifickým vlastnostem poprodejního trhu motorových vozidel. Zkušenosti, jež Komise nabyla při používání nařízení (ES) č. 1400/2002, svědčí o tom, že zvyšování cen za jednotlivé opravy se jen částečně odrazí ve zvýšené spolehlivosti moderních automobilů a v prodloužení intervalů mezi opravami. Tyto trendy jsou spjaty s technologickým vývojem a zvyšující se složitostí a spolehlivostí automobilových komponentů, které výrobci vozidel nakupují od dodavatelů původního vybavení. Tito dodavatelé komponentů prodávají své výrobky jako náhradní díly na poprodejním trhu jak prostřednictvím schválených sítí opraven provozovaných samotnými výrobci vozidel, tak prostřednictvím nezávislých kanálů, v důsledku čehož se na poprodejních trzích s motorovými vozidly stávají významnou konkurenční silou. Náklady, které spotřebitelé v Unii v průměru platí za servis opravy a údržby motorových vozidel, představují velmi vysoký podíl celkových výdajů spotřebitelů v souvislosti s motorovými vozidly.
- (12) Konkurenční podmínky na poprodejním trhu motorových vozidel mají také přímý dopad na veřejnou bezpečnost, neboť vozidla, nejsou-li správně opravena, mohou být řízena nebezpečným způsobem, a také na veřejné zdraví a životní prostředí, jelikož emise oxidu uhličitého a dalších znečišťujících látek ovzdušní mohou být vyšší z vozidel u nichž není pravidelně prováděna údržba.
- (13) Pokud je možno definovat samostatný poprodejní trh, závisí účinná hospodářská soutěž na trzích s nákupem a prodejem náhradních dílů a s poskytováním servisu oprav a údržby motorových vozidel na stupni konkurenční interakce mezi schválenými servisními pracovníky, tzn. servisními pracovníky působícími v rámci sítí servisů zřizovaných přímo či nepřímo výrobcem vozidel, a mezi schválenými a nezávislými subjekty, včetně nezávislých dodavatelů náhradních dílů a servisních pracovníků. Schopnost nezávislých subjektů obstát v konkurenci závisí na neomezeném přístupu k nezbytným vstupům, jako jsou náhradní díly a technické informace.
- (14) S ohledem na uvedené zvláštnosti jsou pravidla uvedená v nařízení (EU) č. 330/2010 včetně jednotné prahové hodnoty podílu na trhu 30 % nezbytná, ale nikoliv dostatečná k tomu, aby bylo zajištěno, že bude výhoda blokové výjimky vyhrazena pouze těm vertikálním dohodám týkajícím se distribuce náhradních dílů a poskytování servisu oprav a údržby, o nichž lze s dostatečnou jistotou předpokládat, že splňují podmínky čl. 101 odst. 3 Smlouvy.

⁽¹⁾ SEK(2008) 1946.

⁽²⁾ KOM(2009) 388.

- (15) Na vertikální dohody týkající se distribuce náhradních dílů a poskytování servisu oprav a údržby by se proto měla bloková výjimka vztahovat, pouze pokud kromě podmínek pro výjimku stanovených nařízení (EU) č. 330/2010 splňují přísnější požadavky ohledně některých závažných omezení hospodářské soutěže, která by mohla omezit dodávky a využití náhradních dílů na poprodejním trhu motorových vozidel.
- (16) Výhoda blokové výjimky by zejména neměla být udělena dohodám, jež omezují prodej náhradních dílů členy selektivního distribučního systému výrobce vozidel nezávislým servisním pracovníkům, kteří je používají pro poskytování servisu oprav a údržby. Bez přístupu k těmto náhradním dílům by nezávislí servisní pracovníci nebyli schopni účinně soutěžit se schválenými servisy, protože by nemohli poskytovat zákazníkům kvalitní služby, které přispívají k bezpečnému a spolehlivému fungování motorových vozidel.
- (17) V zájmu zajištění účinné hospodářské soutěže na trhu poskytování servisu oprav a údržby a s cílem umožnit servisům nabízet konečným uživatelům konkurenční náhradní díly by se bloková výjimka zároveň neměla vztahovat na vertikální dohody, které však, třebaže jsou v souladu s nařízením (EU) č. 330/2010, omezují schopnost výrobců náhradních dílů tyto díly prodávat schváleným servisním pracovníkům v rámci distribučního systému výrobce vozidel, nezávislým distributorům náhradních dílů, nezávislým servisním pracovníkům nebo konečným uživatelům. Není tím dotčena odpovědnost výrobců náhradních dílů podle občanského práva nebo schopnost výrobců vozidel požadovat od schválených servisních pracovníků v rámci jejich distribučního systému, aby používali náhradní díly, které odpovídají kvalitě komponentů použitých pro montáž určitého motorového vozidla. Navíc vzhledem k tomu, že výrobci vozidel mají přímou smluvní odpovědnost pro případ záručních oprav, servisu zdarma a svolávání vozidel, by dohody obsahující povinnost schválených servisních pracovníků používat pro tyto opravy pouze náhradní díly dodávané výrobcem vozidla měly být výjimkou pokryty.
- (18) Aby také bylo umožněno schváleným i nezávislým servisním pracovníkům a konečným uživatelům rozpoznat výrobce komponentů nebo náhradních dílů pro motorová vozidla a vybírat si mezi jinými možnými díly, bloková výjimka by se neměla vztahovat dohody, kterými výrobce motorových vozidel omezuje možnost výrobce komponentů nebo originálních náhradních dílů umísťovat účinně a čitelně svoji obchodní značku nebo logo na tyto díly.
- (19) Aby byl všem hospodářským subjektům poskytnut čas přizpůsobit se tomuto nařízení, bylo by vhodné prodloužit použitelnost ustanovení nařízení (ES) č. 1400/2002 týkajících se vertikálních dohod o nákupu, prodeji a dalším prodeji nových motorových vozidel do 31. května 2013. Pokud jde o vertikální dohody o prodeji náhradních dílů a o poskytování servisu oprav a údržby, mělo by se toto nařízení použít od 1. června 2010, aby byla zachována náležitá ochrana hospodářské soutěže na poprodejních trzích motorových vozidel.
- (20) Komise bude neustále sledovat vývoj v odvětví motorových vozidel a přijme vhodná nápravná opatření, pokud se objeví nedostatky v hospodářské soutěži, jež mohou na trhu distribuce nových motorových vozidel, dodávek náhradních dílů nebo poprodejního servisu motorových vozidel poškozovat spotřebitele.
- (21) Komise může odejmout výhodu plynoucí z tohoto nařízení podle čl. 29 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82 Smlouvy⁽¹⁾, pokud v konkrétním případě zjistí, že dohoda, na kterou se vztahuje výjimka podle tohoto nařízení, má dopady, které nejsou slučitelné s čl. 101 odst. 3 Smlouvy.
- (22) Podle čl. 29 odst. 2 nařízení (ES) č. 1/2003 může úřad pro hospodářskou soutěž členského státu odejmout výhodu plynoucí z tohoto nařízení na celém území členského státu nebo na jeho části, pokud v konkrétním případě zjistí, že dohoda, na kterou se vztahuje výjimka podle tohoto nařízení, má na celém území členského státu nebo na jeho části dopady, které nejsou slučitelné s čl. 101 odst. 3 Smlouvy, a pokud má toto území všechny vlastnosti odděleného zeměpisného trhu.
- (23) Při určování, zda by měla být podle článku 29 nařízení (ES) č. 1/2003 odejmuta možnost využívat toto nařízení, mohou mít v tomto ohledu zvláštní význam negativní účinky na hospodářskou soutěž vyplývající z existence paralelních sítí vertikálních dohod, jež mají podobné účinky omezující přístup na relevantní trh nebo hospodářskou soutěž na tomto trhu. Tyto kumulativní účinky mohou například vzniknout v případech selektivní distribuce nebo závazků zakazujících soutěž.

(¹) Úř. věst. L 1, 4.1.2003, s. 1.

(24) K posílení dohledu nad paralelními sítěmi vertikálních dohod, které mají podobné účinky omezující hospodářskou soutěž a které se týkají více než 50 % daného trhu, může Komise formou nařízení prohlásit, že se toto nařízení nevztahuje na vertikální dohody obsahující určitá omezení vztahující se k dotyčnému trhu, čímž obnoví plné použití článku 101 Smlouvy na tyto dohody.

(25) K posouzení účinků tohoto nařízení na hospodářskou soutěž v oblasti maloobchodu s motorovými vozidly, dodávek náhradních dílů a poprodejního servisu pro motorová vozidla na vnitřním trhu je vhodné, aby byla vypracována hodnotící zpráva o provádění tohoto nařízení,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

KAPITOLA I

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

Článek 1

Definice

1. Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

a) „vertikální dohodou“ dohoda nebo jednání ve vzájemné shodě, jež byly uzavřeny mezi dvěma nebo více podniky, z nichž každý pro účely dohody nebo jednání ve vzájemné shodě jedná na různé úrovni výrobního či distribučního řetězce, a které se týkají podmínek, za kterých mohou strany nakupovat, prodávat nebo dále prodávat určité zboží nebo služby;

b) „vertikálním omezením“ omezení hospodářské soutěže obsažené ve vertikální dohodě spadající do oblasti působnosti čl. 101 odst. 1 Smlouvy;

c) „schváleným servisním pracovníkem“ poskytovatel servisu oprav a údržby motorových vozidel, který působí v rámci distribučního systému vytvořeného dodavatelem motorových vozidel;

d) „schváleným distributorem“ distributor náhradních dílů pro motorová vozidla, který působí v rámci distribučního systému vytvořeného dodavatelem motorových vozidel;

e) „samostatným servisním pracovníkem“

i) poskytovatel servisu oprav a údržby motorových vozidel nezačleněný do distribučního systému vytvořeného dodavatelem motorových vozidel, pro která poskytuje opravy nebo údržbu,

ii) schválený servisní pracovník v rámci distribučního systému dotyčného dodavatele v tom rozsahu, ve kterém poskytuje servis oprav a údržby pro motorová vozidla jiného dodavatele, do jehož distribučního systému nenáleží;

f) „samostatným distributorem“

i) distributor náhradních dílů pro motorová vozidla, který nepůsobí v rámci distribučního systému vytvořeného dodavatelem motorových vozidel pro která prodává náhradní díly,

ii) schválený distributor v rámci distribučního systému dotyčného dodavatele v tom rozsahu, ve kterém prodává náhradní díly pro motorová vozidla jiného dodavatele, do jehož distribučního systému nenáleží;

g) „motorovým vozidlem“ vozidlo s vlastním pohonem a třemi či více koly určené pro použití na veřejných komunikacích;

h) „náhradními díly“ zboží, které je určené k instalaci do motorového vozidla nebo na něj, aby se nahradily komponenty uvedeného vozidla, včetně zboží, jako jsou maziva nutná pro použití motorového vozidla, s výjimkou paliva;

i) „systémem selektivní distribuce“ distribuční systém, ve kterém se dodavatel zavazuje přímo nebo nepřímo k prodeji smluvního zboží nebo služeb pouze distributorům vybraným na základě stanovených kritérií a ve kterém se tito distributoři zavazují, že nebudou prodávat toto zboží nebo tyto služby neschváleným distributorům na území, které je dodavatelem vyhrazeno pro provoz systému.

2. Pro účely tohoto nařízení zahrnují pojmy „podnik“, „dodavatel“, „výrobce“ a „kupující“ i jejich spojené podniky.

„Propojenými podniky“ se rozumí:

a) podniky, ve kterých jedna strana dohody přímo nebo nepřímo:

i) má pravomoc vykonávat více než polovinu hlasovacích práv, nebo

ii) má pravomoc jmenovat více než polovinu členů dozorčí rady, představenstva nebo orgánů právně zastupujících podnik, nebo

iii) má právo řídit záležitosti podniku;

b) podniky, které mohou přímo nebo nepřímo v jedné smluvní straně vykonávat práva, uvedená v písmenu a);

c) podniky, v nichž podnik uvedený v písmenu b) má přímo či nepřímo práva nebo pravomoci uvedené v písmenu a);

d) podniky, v nichž jedna strana dohody spolu s jedním nebo více podniky uvedenými v písmenu a), b) nebo c), nebo v nichž dva nebo více posledně zmíněných podniků, mají společně práva nebo pravomoci uvedené v písmenu a);

e) podniky, ve kterých vykonávají práva nebo pravomoci uvedené v písmenu a) společně:

i) smluvní strany nebo jejich spojené podniky uvedené v písmenech a) až d), nebo

ii) jedna nebo více smluvních stran nebo jeden nebo více spojených podniků uvedených v písmenech a) až d) a jedna nebo více třetích stran.

KAPITOLA II

VERTIKÁLNÍ DOHODY TÝKAJÍCÍ SE NÁKUPU, PRODEJE NEBO DALŠÍHO PRODEJE NOVÝCH MOTOROVÝCH VOZIDEL

Článek 2

Použitelnost nařízení (ES) č. 1400/2002

Podle čl. 101 odst. 3 Smlouvy se od 1. června 2010 do 31. května 2013 ustanovení čl. 101 odst. 1 Smlouvy nepoužije na vertikální dohody týkající se podmínek, na jejichž základě mohou strany kupovat, prodávat nebo dále prodávat nová motorová vozidla a které splňují požadavky pro výjimku podle nařízení (ES) č. 1400/2002, jež se vztahují konkrétně na vertikální dohody týkající se nákupu, prodeje a dalšího prodeje nových motorových vozidel.

Článek 3

Použití nařízení (EU) č. 330/2010

S účinkem ode dne 1. června 2013 se nařízení (EU) č. 330/2010 použije na vertikální dohody týkající se nákupu, prodeje a dalšího prodeje nových motorových vozidel.

KAPITOLA III

VERTIKÁLNÍ DOHODY TÝKAJÍCÍ SE POPRODEJNÍHO TRHU MOTOROVÝCH VOZIDEL

Článek 4

Výjimka

Podle čl. 101 odst. 3 Smlouvy a s výhradou ustanovení tohoto nařízení se čl. 101 odst. 1 Smlouvy nepoužije pro vertikální dohody týkající se podmínek, za kterých mohou strany nakupovat, prodávat nebo dále prodávat náhradní díly pro motorová vozidla nebo poskytovat servis oprav a údržby pro motorová vozidla, které splňují požadavky pro výjimku podle nařízení

Komise (EU) č. 330/2010 a neobsahují žádné z tvrdých omezení uvedených v článku 5 tohoto nařízení.

Tato výjimka se použije, pokud uvedené dohody obsahují vertikální omezení.

Článek 5

Omezení, jež vedou k odebrání výhody blokované výjimky – tvrdá omezení

Výjimka podle článku 4 se nevztahuje na vertikální dohody, jejichž cílem je přímo nebo nepřímo, samostatně nebo společně s jinými faktory pod kontrolou stran:

a) omezení prodeje náhradních dílů pro motorová vozidla členy selektivního distribučního systému nezávislým servisním pracovníkům, kteří používají tyto díly k opravám a údržbě motorových vozidel;

b) omezení dohodnuté mezi dodavatelem náhradních dílů, nástrojů pro opravy nebo diagnostického nebo jiného zařízení a výrobcem motorových vozidel, které omezují možnost dodavatele prodávat toto zboží schváleným nebo nezávislým distributorům nebo schváleným nebo nezávislým servisním pracovníkům nebo konečným uživatelům;

c) omezení dohodnuté mezi výrobcem motorových vozidel, který používá komponenty pro první montáž motorových vozidel, a dodavatelem těchto komponentů, které omezují schopnost dodavatele účinným a dobře viditelným způsobem umisťovat svoji obchodní značku nebo logo na dodávané komponenty nebo na náhradní díly.

KAPITOLA IV

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 6

Nepoužití tohoto nařízení

Podle článku 1a nařízení č. 19/65/EHS může Komise tam, kde paralelní sítě podobných vertikálních omezení pokrývají více než 50 % relevantního trhu, nařízením prohlásit, že se toto nařízení nepoužije na vertikální dohody obsahující specifická omezení vztahující se k uvedenému trhu.

Článek 7

Dohled a hodnotící zpráva

Komise pravidelně dohlíží na provádění tohoto nařízení a vypracuje zprávu o provádění tohoto nařízení nejpozději do dne 31. května 2021 zejména s ohledem na podmínky stanovené v čl. 101 odst. 3 Smlouvy.

*Článek 8***Doba platnosti**

Toto nařízení vstupuje v platnost dnem 1. června 2010.

Jeho použitelnost končí dnem 31. května 2023.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 27. května 2010.

Za Komisi
José Manuel BARROSO
předseda
